

PRIMENA KANABISA U MEDICINI I FARMACIJI

Svetlana Goločorbin Kon¹, Nebojša Pavlović¹, Aleksandar Rašković², Mladena Lalić Popović¹, Nataša Milić¹,
Nataša Milošević¹, Momir Mikov²

¹Katedra za farmaciju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad

²Katedra za farmakologiju, toksikologiju i kliničku farmakologiju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad

SAŽETAK

Lekovita svojstva kanabisa poznata su od davnina, mada je zbog narkotičkih osobina ove biljke njegova primena uglavnom bila ograničena. Danas, farmakološki aktivne supstance kanabisa – kanabinoidi predstavljaju veoma zanimljivu grupu jedinjenja, s potencijalno velikom primenom u medicini i farmaciji. Sprovedena istraživanja nedvosmisleno su pokazala da su kanabinoidi veoma efikasni, pre svega, u terapiji mučnine i povraćanja i u otklanjanju hroničnih bolova. Za pacijente obolele od teških, hroničnih oboljenja, poput karcinoma i AIDS-a, dokazano je da kanabis olakšava pojedine tegobe, kao i da je njegov efekat jači od efekta nekih registrovanih lekova. Takođe, postoji veliki potencijal da se kanabinoidi primenjuju u terapiji mnogih drugih patoloških stanja, poput multiple skleroze, Alchajmerove bolesti, epilepsije, hipertenzije, glaukoma, mada je neophodno dovršiti poslednje faze kliničkih ispitivanja kako bi se ova jedinjenja registrovala, odnosno kako bi se mogla bezbedno primenjivati kod ovih bolesti. Iako se tetrahidrokanabinol (THC) pokazao kao veoma efikasan u terapiji brojnih oboljenja, intenzivno se razvijaju novi lekovi koji bi trebalo da imaju veću selektivnost delovanja, dobre farmakokinetske osobine, odnosno povoljniji odnos između željenog dejstva i sporednih efekata. Legalizacija upotrebe kanabisa u medicinske svrhe je aktuelna tema na globalnom nivou. U većini zemalja su pokrenute inicijative za izmenu važećih zakona kako bi preparati i registrovani lekovi na bazi prirodnih sastojaka kanabisa, kao i njima slični, sintetski proizvedeni, postali dostupni pacijentima radi poboljšanja kvaliteta života.

Ključne reči: kanabis; kanabinoidi; medicina.